

Bestuursdienst

Afdeling HVD/GGD/LGZ&J
Steller D.J. Wind
Onderwerp Eindverslag RAAK

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 41 88 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk HV 12. 2984979

Datum **16 MRT 2012** Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief informeren we u over de belangrijkste resultaten van het project Regionale aanpak Kindermishandeling in de provincie Groningen 2008 -2011 (RAAK). Als bijlage vindt u het volledige eindverslag.

In veel gevallen blijft kindermishandeling lang onopgemerkt. Wanneer de omgeving wel wat vermoedt, is vaak sprake van handelingsverlegenheid, ook bij professionals. Toch zeggen volwassenen die als kind zijn mishandeld of verwaarloosd bijna allemaal: "Had iemand maar ingegrepen".

Vanuit deze achtergrond heeft destijds minister Rouvoet besloten de zogenoemde RAAK aanpak, die voortvloeit uit het actieplan 'Kinderen veilig thuis' van het ministerie voor Jeugd en Gezin, landelijk in te zetten. De hoofddoelstelling van de RAAK aanpak is het terugdringen van het aantal gevallen van kindermishandeling.

De gemeente Groningen heeft in 2008 besloten in te stemmen met een vraag van de minister van Jeugd en Gezin om, op basis van de RAAK aanpak, te komen tot een intensivering van de aanpak kindermishandeling. De gemeente Groningen is aangewezen als centrumgemeente en dus opdrachtnemer in de regio Groningen.

De RAAK aanpak is gericht op het gecoördineerd en professioneel voorkomen, signaleren en aanpakken van kindermishandeling door alle instellingen die in een bepaalde regio met kinderen en gezinnen werken. In de regio Groningen hebben we de afgelopen periode gewerkt aan een gezamenlijke, sluitende aanpak. Speerpunten van het plan van aanpak waren het opstellen van een provinciaal handelingsprotocol; het aanzetten van

instellingen om een meldcode kindermishandeling op te stellen en het opzetten van een deskundigheidsprogramma voor beroepskrachten op dit terrein.

Eind 2011 is het project in Groningen beëindigd. Het project RAAK heeft kindermishandeling en de verantwoordelijkheden van beroepskrachten op dat terrein goed onder de aandacht gebracht. De doelen uit het Plan van Aanpak zijn behaald. De resultaten van het project zijn:

- het werken met een gezamenlijk provinciaal handelingsprotocol voor kindermishandeling dat is aangepast aan de nieuwe wettelijke situatie waarin wordt uitgegaan van een verplichte meldcode;
- er is een eenduidige meldcode opgesteld voor professionals in het onderwijs en de kinderopvang en de instellingen zijn gestimuleerd en gefaciliteerd om hiermee te werken;
- een programma voor deskundigheidsbevordering is opgezet en bijna eenderde van de beoogde 3500 professionals uit onderwijs, kinderopvang en jeugdhulpverlening hebben de training gevolgd om signalen van kindermishandeling beter te leren herkennen. Ook hebben ze geleerd hoe te handelen bij (vermoeden van) kindermishandeling. Vanaf 2012 worden voor de overige professionals trainingen gepland via AMK en SHG met het oog op de de verplichte wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die naar verwachting begin 2012 van kracht gaat worden.

In het project is samengewerkt met partijen als onderwijs, kinderopvang en gemeenten. Iedereen onderkende daarbij het gezamenlijke belang en de bereidheid tot het eenduidig signaleren en handelen bij de aanpak van kindermishandeling. Onze conclusie is dat genoemde resultaten overeenkomen met wat we hebben afgesproken en dat bij beroepskrachten de handelingsverlegenheid is aangepakt. De verwachting is dat dit zal leiden tot een vroegtijdige onderkenning van de problematiek en/of meer meldingen bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK). Op dit moment zijn hierover nog geen gegevens bekend.

De resultaten van het project RAAK zijn per 1 januari 2012 overgedragen aan het Steunpunt Huiselijk Geweld en Bureau Jeugdzorg (Advies- en Meldpunt Kindermishandeling). Deze organisaties betrekken de RAAK aanpak in de bredere meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling die naar verwachting in de loop van 2012 van kracht gaat worden. Zo maken zij gebruik van het lesmateriaal en de trainers uit de trainerspool van het project RAAK. Beide organisaties hebben aangegeven dit te kunnen doen vanuit hun reguliere middelen. Overigens heeft het Rijk voor de borging van de RAAK aanpak wel extra geld beschikbaar gesteld.

In overleg met de regiogemeenten is besloten deze middelen te gebruiken om een digitaal signaleringsinstrument (de Signaalgids) provinciaal te implementeren. De Signaalgids is voor professionals een belangrijk digitaal hulpmiddel om aan de hand van de stappen uit de meldcode een signaal te kunnen afgeven in de verwijzindex Zorg voor Jeugd Groningen.

Met het eindverslag, de borging van de aanpak en het provinciaal implementeren van de Signaalgids is een einde gekomen aan het project RAAK in Groningen. Via het Bestuurlijk Platform Jeugd ontvangen ook de regiogemeenten het eindverslag.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Renwinkel

A large, stylized handwritten signature in black ink, written over the printed name of the mayor.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

A large, stylized handwritten signature in black ink, written over the printed name of the secretary.

Regionale aanpak Kindermishandeling in de provincie Groningen 2008-2011

Eindverslag

Colofon

Dit eindverslag 'Regionale aanpak Kindermishandeling in de provincie Groningen' is de afronding van het project Regionale aanpak Kindermishandeling Groningen

Auteur:

Huup Reuver, regiocoördinator Regionale aanpak Kindermishandeling (RAAK)

februari 2012

GGD Groningen
Postbus 584
9700 AN Groningen
T (050) 3674906
I www.ggdgroningen.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Hoofdstuk 1 Aanleiding en doelstelling RAAK	5
Hoofdstuk 2 Resultaten RAAK aanpak in Groningen	7
1.1 Provinciaal Handelingsprotocol	7
1.2 Meldcode	9
1.3 Deskundigheidsbevordering	9
1.4 Tot slot	
Hoofdstuk 3 Borging RAAK aanpak in Groningen	12
Bijlagen	14

Inleiding

"Had iemand maar ingegrepen".

Vanuit deze achtergrond besloot minister Rouvoet besloten de RAAK methode¹, die voortvloeit uit het actieplan 'Kinderen veilig thuis' van het ministerie voor Jeugd en Gezin, landelijk in te zetten. Het doel van de RAAK methode was dat alle instellingen die in een regio met kinderen en gezinnen werken, kindermishandeling gecoördineerd en professioneel voorkomen, signaleren en aanpakken. Het ging daarbij om instellingen en organisaties als Bureau Jeugdzorg, GGD'en, ziekenhuizen, basisscholen en gemeenten. Deze aanpak was in vier pilot regio's met succes uitgevoerd.

Nederland is verdeeld in 35 regio's, conform de regioverdeling rond de Aanpak Huiselijk Geweld. De provincie Groningen met als centrumgemeente de stad Groningen is de regio waar in december 2008 de Regionale Aanpak Kindermishandeling van start is gegaan.

De aanpak richt zich op beroepskrachten, met als doel dat kinderen en ouders profiteren van de effecten. Door producten en diensten met betrekking tot jeugdhulpverlening en -zorg onder de loep te nemen en daar waar nodig te verbeteren, zal de kwaliteit toenemen. Het streven is om de gemaakte verbeteringen structureel in te voeren bij de instellingen.

Hoofdstuk 1 zet de aanleiding en de doelstelling van het project RAAK in Groningen uiteen; hoofdstuk 2 geeft uitleg over de resultaten van de RAAK aanpak in Groningen. Hoofdstuk 3 zet de borging uiteen.

---

¹ RAAK: Reflectie –en Actiegroep Aanpak Kindermishandeling

Hoofdstuk 1

Aanleiding en doelstelling RAAK

Probleemstelling

Het Kabinet heeft vastgesteld dat kindermishandeling een urgent maatschappelijk probleem vormt. Volgens recente wetenschappelijke studies zijn ieder jaar 107.200 kinderen het slachtoffer in Nederland. Het Kabinet stelt dat dit aantal schokkend hoog en onacceptabel is, temeer als wordt beseft dat het vaak jaren duurt voordat kindermishandeling ontdekt en gestopt kan worden en dat de gevolgen soms een leven lang doorwerken.

Het gewenste resultaat

Eind 2011 heeft de regio Groningen een sluitende aanpak kindermishandeling. In alle instellingen die in de regio met kinderen en gezinnen werken wordt kindermishandeling gecoördineerd en gestructureerd voorkomen door tijdig signaleren en aanpak van kindermishandeling.

Opdrachtgever

De gemeente Groningen is aangewezen als centrumgemeente en samen met de 22 andere gemeenten vormen zij een regio. De Gemeente Groningen en het Bestuurlijk Platform Jeugd hebben in 2008 besloten in te stemmen met de vraag van de minister van Jeugd en Gezin om, op basis van de zogenoemde RAAK-methode, te komen tot een intensivering van de aanpak kindermishandeling.

Opdrachtnemer

De GGD Groningen is door de centrumgemeente gevraagd de regiocoördinator aan te stellen. De regiocoördinator werkt volgens het door het college vastgestelde werkplan 'Regionale aanpak kindermishandeling in de provincie Groningen' en legt uiteindelijk verantwoording af over zijn handelen aan de gemeente Groningen en informerend aan het Bestuurlijk Platform Jeugd.

Visie

Voor de provincie Groningen is het project RAAK niet het zoveelste project op één rij. RAAK zoekt aansluiting bij het bestaande reguliere werk. Niet anders maar beter is het motto. Alle betrokken instellingen moeten binnen hun huidige taakopdrachten met de (verbeterde) aanpak kindermishandeling aan de slag.

Beoogd resultaat

Het gewenste maatschappelijke resultaat is dat alle gemeenten en instellingen voor het eind van 2011 zorg dragen voor een sluitende aanpak van kindermishandeling. Concreet betekent dit dat:

- beroepskrachten hun rol bij het voorkomen, signaleren, toeleiden, verwijzen, behandelen en nazorg van kindermishandeling kennen en erkennen;
- beroepskrachten niet alleen op de hoogte te zijn van hun taak, maar zich ook in staat voelen deze uit te voeren (deskundigheid);

- beroepskrachten daar waar mogelijk werken met effectief gebleken methodieken (o.a. meldcode en handelingsprotocollen);
- beroepskrachten en instellingen werken met op elkaar afgestemde handelingsprotocollen;
- de samenwerking tussen de verschillende organisaties rond het thema kindermishandeling sluitend is.

Rol van de gemeenten

De Wet op de Jeugdzorg bepaalt dat de gemeente verantwoordelijk is voor het scheppen van de juiste randvoorwaarden waarbinnen de signalering van (ernstige) problematiek bij kinderen kan plaatsvinden. Gemeenten spelen dan ook een belangrijke rol bij het realiseren van het beoogde projectresultaat op de volgende punten:

1. De zorgstructuur in de gemeente is goed georganiseerd en de zorgcoördinatie is belegd.
2. Kindermishandeling staat op de agenda bij de politiek, instellingen en vrijgevestigde beroepskrachten.
3. Er is een goede afstemming met andere actuele ontwikkelingen als Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), lokale verwijzindex Zorg voor Jeugd Groningen (ZvJG) en aanpak huiselijk geweld.
4. Gemeenten verstrekken heldere opdrachten aan organisaties die zij subsidiëren (of met wie zij afspraken maken) om actief mee te werken aan het tot stand komen van de sluitende ketenaanpak kindermishandeling.

Rol voor de instellingen en professionals

Van instellingen en beroepskrachten die in hun werk te maken krijgen met kinderen en/of gezinnen wordt verwacht dat:

1. Zij het belang van een sluitende ketenaanpak kindermishandeling onderschrijven en dit in hun werkwijze tot uiting brengen.
2. Een meldcode en instellingsprotocol kindermishandeling voor hun organisatie opstellen en uitvoeren.
3. Gepaste medewerking verlenen en uitvoering geven aan het handelingsprotocol
4. Daar waar mogelijk met evidence based methodieken werken.
5. Zorgdragen voor deskundigheidsbevordering.

De Projectgroep RAAK Groningen bestaat uit:

Gemeente Groningen, GGD Groningen, Bureau Jeugdzorg Groningen, het Steunpunt Huiselijk Geweld en het Nederlands Jeugdinstituut.

Hoofdstuk 2

Resultaten RAAK aanpak in Groningen

RAAK Groningen.

Het Ministerie van Jeugd en Gezin heeft eind 2008 iedere centrumgemeente € 250.000 ter beschikking gesteld om een regiocoördinator RAAK aan te stellen en de regionale aanpak van kindermishandeling een impuls te geven.

In Groningen liep de projectperiode van 1-1-2009 tot 31-12-2011. De regiocoördinator RAAK is gestart met het maken van een startfoto en een werkplan. Vanwege ziekte van de regiocoördinator heeft het project in 2010 een aantal maanden stil gelegen. Met ingang van 01-09-2010 is de nieuwe regiocoördinator gestart met zijn taken. In een nieuw plan van aanpak (oktober 2010) zijn de volgende drie speerpunten benoemd:

1. het opstellen van een provinciaal handelingsprotocol;
2. het aanzetten van instellingen om een meldcode kindermishandeling op te stellen;
3. het opzetten en uitvoeren van een deskundigheidsprogramma voor de beroepskrachten die op dit terrein werkzaam zijn.

Daarnaast is er een werkgroep gevormd met ketenpartners 'uit het Groningse veld' en is er een scholingsbrochure en een website (www.raakgroningen.nl) ontwikkeld voor informatie en opgave voor de trainingen.

2.1 Provinciaal handelingsprotocol.

Doel: het handelingsprotocol kindermishandeling is een van begin tot einde kloppende aanpak in het voorliggend veld en de jeugdhulpverlening om kindermishandeling (of zorg hierover) zo snel mogelijk en blijvend te stoppen.

Sinds juni 2006 is er op initiatief van de provincie Groningen onder leiding van CMO Groningen een handelingsprotocol 'Sluitende aanpak kindermishandeling' ontwikkeld. Het protocol richt zich op ketensamenwerking door de instellingen die betrokken zijn bij een gezin. Daarbij worden de afspraken bij een vermoeden van kindermishandeling gecoördineerd door Bureau Jeugdzorg. De daadwerkelijke hulpverlening ligt bij de hulpverlenende instelling. Het huidige protocol voorziet in een stappenplan voor de hulpverlening na melding van kindermishandeling (of zorg hierover) bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Met de regionale aanpak kindermishandeling wil RAAK het bestaande protocol met het nieuw te ontwikkelen protocol direct integreren tot één provinciaal handelingsprotocol waarin niet alleen aandacht is voor ketensamenwerking maar ook de handelingsbekwaamheid van beroepskrachten.

Het doel van dit provinciaal handelingsprotocol is 'het vastleggen van een eenduidige werkwijze, afstemming en communicatie binnen en tussen instellingen ten aanzien van signaleren en handelen bij (vermoeden van) kindermishandeling op basis waarvan de bereidheid en handelingsbekwaamheid van medewerkers binnen de participerende instellingen in het signaleren en hanteren van moeilijke situaties van kindermishandeling bij kinderen van 0 - 23 jaar wordt vergroot'.

Voor het samenstellen van dit protocol is uitgegaan van de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die in voorbereiding is. Veel beroepsgroepen hebben wel een meldcode, maar deze wordt niet genoeg gebruikt. Er is daarom een wet in voorbereiding die gebruik van een meldcode verplicht stelt. Naar verwachting moet iedereen die werkt met kinderen of volwassenen in de loop van 2012 gaan werken met een meldcode.

Hierop vooruitlopend is er vanuit de Rijksoverheid een basismodel voor de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld ontwikkeld. Het is een 5-stappenplan dat medewerkers kunnen gebruiken als ze vermoedens van mishandeling hebben. In het basismodel meldcode is toegelicht waaruit de vijf stappen in elk geval moeten bestaan:

1. Breng de signalen in kaart.
2. Vraag advies aan collega, aandachtsfunctionaris en/of BJZ/AMK en/of het SHG
3. Praat met ouder(s) en/of jeugdige.
4. Weeg aard, ernst van en risico op kindermishandeling of huiselijk geweld
5. Beslis: zelf hulp organiseren en/of melding doen bij AMK en/of SHG
Beslis: signaal afgeven in ZvJG.

In de loop van 2011 zijn alle beroepskrachten binnen de kinderopvang en het basis- en voortgezet onderwijs op de hoogte gebracht van deze nieuwe meldcode. Hiertoe hebben ze de brochure 'Basismodel meldcode – huiselijk geweld en kindermishandeling' en de brochure 'Basistraining Preventie en Aanpak kindermishandeling' ontvangen. Tevens is er een handreiking meldcode ontwikkeld die is afgestemd op de Groningse situatie.

Om de professional te ondersteunen signalen in kaart te brengen en hier adequaat naar te handelen is in het project Samen Slimmer Werken (oktober 2010 – mei 2011) een start gemaakt met de ontwikkeling van een digitaal signaleringsinstrument aan de hand van de meldcode; de 'Signaalgids'. Dit biedt beroepskrachten in de toekomst een helder handvat. Bovendien heeft de Signaalgids ook een positief effect op de gewenste eenduidige communicatie. De Signaalgids bestaat uit de 5 stappen uit de meldcode die beroepskrachten kunnen zetten vanaf het moment dat zij een zorgelijke situatie signaleren tot en met het verlenen van hulp en nazorg. Dit kan gaan om signalen van opvoedproblemen, gedragsproblematiek, maar ook om een vermoeden van kindermishandeling. Bij iedere stap is achtergrondinformatie beschikbaar die de beroepskracht kan ondersteunen in het proces of maken van een beslissing over een volgende stap. Denk bijvoorbeeld aan een eventuele registratie van het signaal in de verwijsindex Zorg voor Jeugd Groningen, het voeren van een gesprek met ouders, het inschakelen van BJZ/AMK of het toeleiden naar hulp.

De Signaalgids kan als provinciaal handelingsprotocol digitaal beschikbaar gesteld worden zodat iedere beroepskracht op ieder gewenst moment toegang heeft tot de gewenste achtergrondinformatie en afspraken. Hiertoe dient de Signaalgids wel verder aangepast te worden op de bredere meldcode, dus inclusief huiselijk geweld. Vanuit RAAK zijn gelden beschikbaar voor de verdere ontwikkeling en implementatie van de Signaalgids in 2012.

Resultaat: Er is een provinciaal handelingsprotocol voor kindermishandeling en met enige aanpassingen ook geschikt voor huiselijk geweld. Het handelingsprotocol is aangepast aan de nieuwe wettelijke situatie waarin uitgegaan wordt van een meldcode.

2.2 Meldcode.

Doel: elke instelling die met kinderen en/of jongeren werkt in de provincie Groningen heeft eind 2011 een meldcode en kan hier mee werken.

De meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld beschrijft hoe beroepskrachten binnen een instelling horen te handelen bij (vermoedens van) kindermishandeling en/of huiselijk geweld. De meldcode biedt houvast bij de stappen die de beroepskracht moet zetten, zoals het aangaan van een gesprek met ouders, dossiervorming of het uitwisselen van gegevens. Daarnaast geeft de meldcode richtlijnen voor het vragen van advies aan en het doen van een melding bij bijvoorbeeld het AMK. De meldcode heeft tot doel een bijdrage te leveren aan de kwaliteit en effectiviteit van de signalering en de aanpak van kindermishandeling door beroepskrachten.

Met kennis vanuit de GGD is handelingsprotocol kindermishandeling "meldcode-proof" gemaakt dat voldoet aan de wettelijke verplichting. Dit protocol voor kindermishandeling en huiselijk geweld is in 2011 digitaal beschikbaar gekomen voor alle beroepskrachten in Groningen. Met een handreiking is het werken met de meldcode toegankelijker gemaakt. Zowel het protocol als de handreiking is voor elke beroepskracht te downloaden op de RAAK website.

In het voorjaar van 2011 is de regiocoördinator provinciebreed op bezoek geweest bij de beleidsambtenaren Jeugd om hun te wijzen op de komende wettelijke verplichting van de meldcode. De inzet van deze bezoeken was de gemeenten te attenderen op hun verantwoordelijkheid voor het gebruik van de meldcode en waar mogelijk de scholen en instellingen te faciliteren in de training.

Daarnaast hebben alle instellingen voor kinderopvang en peuterspeelzalen, basisscholen, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs informatie ontvangen over de meldcode en de training. Ook de werkgroep heeft hierin een belangrijke rol gespeeld, onder meer door aandacht te vragen voor de meldcode in het onderdeel van de keten waar zij werkzaam is.

Resultaat: Alle instellingen in het voorliggend veld zijn met een handreiking gefaciliteerd en gemotiveerd om het werken met de meldcode te stimuleren. Ook gemeenten zijn gewezen op hun verantwoordelijkheid voor het gebruik van de meldcode.

2.3 Deskundigheidsbevordering.

Doel: eind 2011 hebben 3500 professionals die werken met kinderen in het peuterspeelzaalwerk, kinderopvang, jeugdgezondheidszorg en leerkrachten van het basisonderwijs en mentoren, decanen en zorgcoördinatoren van het voorgezet onderwijs voldoende kennis en vaardigheden om kindermishandeling te signaleren, bespreekbaar te maken en afhankelijk van hun functie, te stoppen en de schade te beperken.

Deskundigheidsbevordering ten aanzien van de aanpak van kindermishandeling hangt nauw samen met (het niveau van) de professionaliteit van beroepskrachten op het gebied van vroegsignalering. Het onderwerp deskundigheidsbevordering heeft dan ook raakvlakken met de ontwikkeling van Centra voor Jeugd en Gezin en de invoering van de Verwijsindex Groningen (Zorg voor Jeugd Groningen). Om te kunnen verwijzen naar een CJG of een melding te kunnen doen in de verwijsindex is het noodzakelijk dat beroepskrachten deskundig zijn in het signaleren.

Vanuit de landelijke coördinatie door het Nederlands Jeugd Instituut (NJI) is een 'Train de trainers' programma opgezet. Hiermee is in Groningen een pool van 9 trainers vanuit Advies – en Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG), Bureau JeugdZorg (BJZ) en GGD Groningen getraind om de training 'deskundigheidsbevordering' te geven. Vanaf 2011 zijn de trainers trainingen gaan geven aan beroepskrachten uit kinderopvang en peuterspeelzalen, basisscholen, speciaal en voortgezet onderwijs. Na het volgen van de training is de beroepskracht in staat om een vermoeden van kindermishandeling tijdig te signaleren, effectief te handelen en deze zorgen te bespreken met ouders. Om de training onder de aandacht te brengen is in januari 2011 een trainingsbrochure verspreid onder alle instellingen voor kinderopvang en peuterspeelzalen en basisscholen in de provincie Groningen. In mei is deze brochure verstuurd naar alle scholen voor speciaal en voortgezet onderwijs.

Tot december 2011 hebben 388 beroepskrachten deze training gevolgd. Voor het voorjaar van 2012 staan al trainingen gepland voor 688 deelnemers. Hiermee komt het totale aantal op 1076 beroepskrachten die getraind zijn in het signaleren en bespreekbaar maken van zorgen waaronder vermoedens van kindermishandeling (zie bijlage). Dit aantal is lager dan van te voren ingeschat en heeft voor het onderwijs vooral te maken met de planning van de training in relatie tot de agenda van het onderwijs. Voor de kleinere peuterspeelzalen spelen vooral de kosten van de training een belemmerende factor. Naast het trainingsaanbod van RAAK zijn in Groningen nog veel instellingen zelf actief met het implementeren van de meldcode en het organiseren van deskundigheidsbevordering, onder meer Elker, Lentis, MJD, Kids2b en ziekenhuizen.

Resultaat: In 2011 hebben 388 beroepskrachten de training gevolgd. In het voorjaar 2012 staan nog 688 trainingen op de rol die tijdens het project RAAK zijn ingepland. Daarnaast staan er voor 2012 nog veel trainingen gepland via AMK en SHG met het oog op de verplichte wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling die naar verwachting begin 2012 verplicht gaat worden.

2.4 Tot slot.

Het wijzen op de verantwoordelijkheid die beroepskrachten hebben; daarmee heeft de RAAK aanpak in Groningen kindermishandeling en de meldcode op de kaart gezet. De aandacht voor het voorliggend veld is vooral kinderopvang en het onderwijs geweest. Voor de deskundigheidsbevordering van de beroepskrachten bestond en bestaat grote belangstelling. Uit de verschillende reacties is gebleken dat deelnemers de training erg waarderen.

Reactie van een kinderleidster:

“ Ik heb heel veel aan de deskundigheidsbevordering gehad. Er werd me op de training al snel duidelijk dat niet alleen blauwe plekken signalen zijn van mishandeling, maar ook bijvoorbeeld vieze kleding. Dat zet je wel aan het denken. Tijdens de eerste dag al moest ik terugdenken aan een paar kinderen die ik jaren geleden op de opvang had en ik dacht: Was er hier sprake van kindermishandeling? Het heeft me de ogen wel even weer geopend. Je gaat na zo'n training toch anders naar de kinderen kijken. We gaan nog eens goed naar ons protocol kijken en daar waar nodig aanpassen. De opgedane kennis komt hierbij goed van pas. Ook zal de ouders duidelijk gemaakt worden hoe we met kindermishandeling om zullen gaan.

Wat me het meest is bijgebleven uit de training was een oudergesprek van een mededeelnemer met de acteur in de rol van ouder. Je zag het zweet op het voorhoofd van de deelnemer, hij had het zo zwaar! Na de 'time-out' en wat tips van de acteur ging het een stuk makkelijker. Het valt ook niet mee om zaken duidelijk over te brengen, maar duidelijkheid is heel belangrijk tijdens zo'n gesprek. Dat kwam ook wel naar voren tijdens de gesprekken die gevoerd zijn tijdens de training.

Ik vond de training erg leerzaam. Prima cursusleiders die het heel duidelijk wisten te brengen. Ook de gastspreker van het AMK had een heel duidelijk verhaal. Het voeren van gesprekken samen met een acteur in de rol van ouder was erg leerzaam. Nu ik weet wat de training inhoud zou ik tegen anderen willen zeggen: doen! Het is zo belangrijk dat je in een vroeg stadium kindermishandeling kan herkennen en goed kan handelen, zeker als je weet hoeveel impact kindermishandeling op iemands leven heeft. Vanaf de eerste dag dacht ik, alle leiders zouden deel moeten nemen aan deze training. Wat hier wordt verteld is zo belangrijk voor ons allemaal”.

De verwachting is dat het aantal meldingen van kindermishandeling bij het AMK zullen toenemen naarmate de meldcode verder geïmplementeerd wordt in de provincie. Ook mede dankzij de verwijsindex Zorg voor Jeugd Groningen waarvan het gebruik steeds meer toeneemt.

Hoofdstuk 3

Borging RAAK aanpak in Groningen

De (centrum)gemeente Groningen heeft inmiddels het SHG de opdracht gegeven om – samen met het BJZ/AMK – een aanbod te ontwikkelen voor de organisaties en zelfstandige professionals die verplicht zijn de meldcode te implementeren. Het SHG en het BJZ/AMK bouwen met de meldcode voort op het aanbod dat al ontwikkeld is in het project RAAK. Alle RAAK activiteiten, waar onder de trainingen, zijn overgedragen aan het SHG en het BJZ/AMK. Dit houdt in:

- Up-to-date houden van de informatie over de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling onder meer met de website (www.meldcodegroningen.nl).
- Aanbod van deskundigheidsbevordering afgestemd op doelgroepen van 0-110 jaar, variërend van eenmalige voorlichting tot meerdaagse trainingen.
- 'Meldcode-proof check' van bestaande protocollen van de diverse instellingen.
- Hulp en advies bij het schrijven en implementeren van interne protocollen.
- Ondersteuning van de instellingen bij borging van de Meldcode.

De gemaakte afspraken met instellingen over de trainingen in 2012 worden gecontinueerd door de huidige pool van trainers. Ook de coördinatie van de RAAK-werkgroep is overgenomen waarbij de inzet van de werkgroepleden zich voornamelijk richt op de verdere implementatie en borging van de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.

Bijlage

Overzicht trainingen in 2011

Instelling Deelnemers

KDV Mallemolen / Groningen	5
KDV Habibi / Groningen	1
KDV Wolkewietje / Groningen	2
KDV Little World / Groningen	3
KDV De Bokkendoos / Groningen	3
KDV De Hunzeborgh / Groningen	3
KDV Tjarietstee / Roodeschool	5
KDV Hoi Pippeloi / Veendam	2
PSP Loppersum / Ten Boer	11
Mamazorg / Groningen	1
Gastouderbureau / Hoogezand	3

OBS Pendighe / Groningen	1
OBS B. Bekkersschool / Groningen	1

Reitdiepcollege / Groningen	2
Noorderpoortcollege / Groningen	2
De Wilgenborgh / Groningen	1
Noorderpoortcollege / Musselkanaal	3

Rebound / Groningen	2
Cedin / Groningen	1
COP / Groningen	1
Humanitas / Groningen	3
GGD	265
NOVO	15
Gemeente Marum	17
Gemeente Leek	14
Stichting Welzijn Menterwolde	22

Overzicht trainingen in 2012

Noorderpoortcollege Appingedam	15
NOVO	60
SKSG	60
ASWA Appingedam	12
Zernikecollege Groningen	14

Gemeente Haren	18
Gemeente Slochteren	26
Gemeente Eemsmond	140
Gemeente Leek	70
Gemeente Hoogezand	178
Gemeente Stadskanaal / Vlagtwedde	50
Gemeente Zuidhorn	45